

Η διπλωματική “InHabit Δημόσιος χώρος στην πλατεία Κοτζιά” προσεγγίζει το ζήτημα της μη κατοίκησης του δημόσιου χώρου, μέσα από μία ερευνητική διαδικασία που στόχο έχει την κατανόηση του προβλήματος και την απόπειρα επίλυσής του. Τα βήματα παρουσιάζονται μέσα σε πέντε ενότητες που ακολουθούν τη λογική της δικής μας θεωρίας για το σύγχρονο δημόσιο χώρο του κέντρου της Αθήνας.

Ξεκινώντας από τη Δυστοπία και την περιγραφή του προβλήματος της μη κατοίκησης του δημόσιου χώρου, η διπλωματική οδηγείται αντιστικτά στην Ευτοπία και την ιδεατή κατάσταση ενός ενεργού πεδίου δημόσιας ζωής, ενώ σε μία προσπάθεια να παράξουμε μία πρώτη μορφή χώρου, θα δώσουμε τα εργαλεία σχεδιασμού μας σε έναν Μη Τόπο. Τέλος, περνώντας στον Τόπο, η παραπάνω θεωρία θα αποτυπωθεί σε ένα case study και θα υλοποιηθεί Επί Αυτού.

Βρισκόμαστε στο ιστορικό τρίγωνο των Αθηνών και σημείο ενδιαφέροντος είναι οι δημόσιοι χώροι που αυτό περιλαμβάνει. Οι δημόσιοι χώροι που εντοπίζονται εντός του ιστορικού τριγώνου είναι η πλατεία Ομονοίας, η πλατεία Κοτζιά, Κλαυθμώνος, Κολοκοτρώνη, Συντάγματος, Μοναστηρακίου, Αγίας Ειρήνης, η πλατεία στου Ψυρρή, η Βαρβάκειος, η πλατεία Κουμουνδούρου, το Θησείο και, τέλος, η Τρίτη Πλατεία.

Στα πλαίσια της διπλωματικής ως Δημόσιος χώρος ορίζεται το πεδίο που αναπτύσσεται η συλλογικότητα και ο αυθορμητισμός, στα πλαίσια της ελεύθερης έκφρασης και δράσης και που καταλήγει στην επικοινωνία των μελών ενός αστικού συνόλου.

Πρόκειται, επομένως, για ένα νευραλγικό κομμάτι της πόλης, που όμως στο κέντρο της Αθήνας παραμένει, επί της ουσίας, ανενεργό, καθώς απουσιάζει η συλλογικότητα και το άτομο αδυνατεί να οικειοποιηθεί τον χώρο, με αποτέλεσμα ο δημόσιος χώρος να καταλήγει ένα λειτουργικό κενό της σύγχρονης Αθήνας.

Η θεμιτή κατάσταση κατοίκησης ενός χώρου υλοποιείται όταν ο χρήστης, αφού εισέλθει σε κάποιο χώρο, είτε ιδιωτικό είτε δημόσιο, κατανοήσει το λειτουργικό πλαίσιο και στη συνέχεια δράσει ανάλογα με αυτό. Αυτό έχει σαν αποτέλεσμα τη μετατροπή του από χρήστη σε κάτοικο του χώρου.

Αναγνωρίζονται, επομένως, δημόσιοι χώροι που περιβάλλονται από έντονη κινητικότητα, όπως η πλατεία Κλαυθμώνος, δημόσιους χώρους – περάσματα, όπως το Σύνταγμα, αλλά και δημόσιους χώρους που τους έχει κατακλύσει κάποια ιδιωτική λειτουργία. Η περίπτωση αυτή συναντάται στην πλατεία Ψυρρή και στην πλατεία Αγίας Ειρήνης. Και στις τρεις περιπτώσεις, δεν αμφισβητείται ότι ο δημόσιος χώρος παραμένει επί της ουσίας κενός.

Σε μία προσπάθεια να ερμηνευτεί το πρόβλημα και δεδομένου ότι αναφερόμαστε στους ελεύθερους χώρους της πόλης, προσεγγίζεται η έννοια της μετάβασης. Η κατοίκηση ενός χώρου, είτε αυτός είναι δομημένος, είτε όχι, επέρχεται μέσω της αντίληψης του λειτουργικού πλαισίου από το χρήστη, δηλαδή του τρόπου δράσης, και της ανάλογης ενεργοποίησής του. Ο χρήστης, δηλαδή, καθώς εισέρχεται σε ένα χώρο, αντιλαμβάνεται το πώς πρέπει να δράσει, δρα και γίνεται κάτοικος, μετατρέποντας την αστική ενότητα σε λειτουργική.

Κατά την είσοδο του ατόμου σε μία δομημένη λειτουργική ενότητα, η αντίληψη της νέας κατάστασης επέρχεται μέσω του κατωφλιού.

Εδώ εντοπίζεται και το πρόβλημα του δημόσιου χώρου. Η απουσία αυτής της μεταβατικής χωρικής ποιότητας στο δημόσιο χώρο δρα ανασταλτικά στην ενεργοποίηση του ατόμου, το οποίο τελικά δεν κατοικεί τον χώρο.

Άρα, το άτομο αδυνατεί να αναγνωρίσει το λειτουργικό πλαίσιο των κενών χώρων.

Σημασία έχει σε αυτό το σημείο, να καταστεί κατανοητό το πώς το άτομο καλείται να προσεγγίσει αυτό το κενό, βιώνοντας διαφορετικές ποιότητες μετάβασης. Οι πιθανές μεταβάσεις αφορούν τη μετάβαση από τις

λειτουργικές ενότητες της πόλης, καθώς και τους άξονες κίνησης. Ο διαχωρισμός αυτός των ροών γίνεται γιατί η μετάβαση από κάποια λειτουργία της πόλης προς το δημόσιο χώρο είναι πιο έντονη, καθώς οι χρήστες είναι λειτουργικά φορτισμένοι. Οι χρήστες που προέρχονται από άξονες κίνησης είναι πιο ουδέτεροι.

Οι περιπτώσεις που συναντώνται είναι η μετάβαση από:

1. Το πλήρες στο κενό
2. Το πλήρες σε έναν οδικό άξονα και στη συνέχεια στο κενό
3. Το πλήρες, σε έναν άξονα πεζής κίνησης και στη συνέχεια στο κενό
4. Το κενό στο κενό
5. Το κενό σε έναν οδικό άξονα και στη συνέχεια στο κενό
6. Το κενό σε έναν άξονα πεζής κίνησης και στη συνέχεια στο κενό.

Ένα άλλο στοιχείο που χαρακτηρίζει το ιστορικό τρίγωνο και δημιουργεί οριακότητες στους δημόσιους χώρους του είναι η παρουσία αρχαιολογικών χώρων. Ο λόγος που αυτοί αντιμετωπίζονται σαν μία ασυνέχεια στη δημόσια ζωή είναι η σχέση παρατήρησης και αποστασιοποίησης που δημιουργεί το άτομο με αυτούς.

Η δημόσια ζωή στο κέντρο της Αθήνας, επομένως, είναι εξαιρετικά αδύναμη.

Την ίδια στιγμή, όμως, που οι δημόσιοι χώροι της πόλης ερημώνουν, η δημόσια ζωή έχει μεταφερθεί στο ίντερνετ και στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης. Ο σύγχρονος άνθρωπος κοινωνικοποιείται σε μία άυλη πραγματικότητα, αποφεύγοντας την πραγματική κοινωνική επαφή.

Το πλαίσιο της δημόσιας ζωής αλλάζει και η κουλτούρα βίωσής της επαναπροσδιορίζεται. Υπάρχει ανάγκη οι δημόσιοι χώροι της πόλης να ανταποκρίνονται στις ανάγκες της εποχής τους και να αποτυπώνουν τις αντίστοιχες τάσεις κοινωνικοποίησης. Άλλωστε ο δημόσιος χώρος είναι το πεδίο έκφρασης της ζωής και των συνηθειών μιας πόλης.

Για να λειτουργήσει ως τέτοιο στη σύγχρονη Αθήνα, επιβάλλεται ο επαναπροσδιορισμός του.

Ολοκληρώνοντας την ανάλυση της Δυστοπίας, παρατηρούμε πως η πόλη της Αθήνας αποτελείται από τρία επίπεδα: το αρχαίο, το σύγχρονο και το ψηφιακό που τρέχουν σαν τρεις παράλληλες πραγματικότητες στο δημόσιο χώρο. Το αρχαίο, λόγω της μνημειακότητάς του δεν είναι οικειοποίηση από τη δημόσια ζωή. Το σύγχρονο δεν μπορεί να συγκροτήσει κατώφλι και να δημιουργήσει μεταβατικούς χώρους προκειμένου να παραλάβει τις αστικές ροές, κινητικές και λειτουργικές. Το ψηφιακό εγκλωβίζει τη δημόσια ζωή, δρώντας ως ένα αυτόνομο σύστημα.

Ωστόσο, και τα τρία επίπεδα δεν είναι ή δε θα έπρεπε να είναι αποκομμένα από τη δημόσια ζωή. Για το λόγο αυτό περνώντας στην Ευτοπία προτείνεται η τομή αυτών των επιπέδων και την επίλυση των προβλημάτων που αντιμετωπίζει το καθένα, στα πλαίσια της δημόσιας ζωής. Μέσω αυτής της διαδικασίας, θεωρούμε ότι επιτυγχάνεται η ενεργοποίηση του δημόσιου χώρου.

Για να μπορέσουμε να οδηγηθούμε στον ευτοπικό δημόσιο χώρο επιλύεται το κάθε επίπεδο ξεχωριστά προκειμένου να τροφοδοτηθεί η δημόσια ζωή.

Αναφορικά με το αρχαίο, ο ευτοπικός δημόσιος χώρος καταλύει τα όρια και καθιστά τους αρχαιολογικούς χώρους εν δυνάμει τμήματα της δημόσιας ζωής.

Αναφορικά με το σύγχρονο, ο δημόσιος χώρος, αν και αδόμητος, αποτελεί ένα σημείο σύγκλισης των λειτουργικών και κινητικών ροών της πόλης, οι οποίες, μέσω του τριπτύχου “βλέπω, προσεγγίζω, κατοικώ”, τον ενεργοποιούν. Οι λειτουργικές ροές αφορούν τους χρήστες που μεταβαίνουν στο δημόσιο χώρο από το δομημένο περιβάλλον. Οι κινητικές ροές αφορούν τους χρήστες που προέρχονται από τους άξονες κίνησης.

Η είσοδος στο κενό επιτυγχάνεται μέσω της μετάβασης, του κατωφλιού που πλέον συγκροτεί ο ίδιος ο

δημόσιος χώρος και το οποίο λειτουργεί σαν παύση των αστικών ροών.

Πιο συγκεκριμένα, αναφορικά με τις κινητικές ροές, το κατώφλι αναλαμβάνει την επιβράδυνσή τους και στη συνέχεια την εισαγωγή τους στην ταχύτητα του δημόσιου χώρου.

Αναφορικά με τις λειτουργικές ροές, το κατώφλι αναλαμβάνει την εισαγωγή τους στο λειτουργικό πλαίσιο του δημόσιου χώρου.

Το κατώφλι, δεδομένου ότι μεσολαβεί δύο δυναμικών καταστάσεων, συνδιαμορφώνεται από αυτές και επιτυγχάνει την ρευστότητα των ορίων του δημόσιου χώρου. Θα μπορούσαμε να πούμε ότι το κατώφλι λειτουργεί, επομένως, σαν ένα πορώδες που δεν έχει σταθερή λειτουργική και χωρική υπόσταση.

Τέλος, μετά την είσοδο των αστικών ροών στο δημόσιο χώρο, ένας σημαντικός παράγοντας για την κατοίκηση του κενού είναι η διάσπασή του και η εισαγωγή της μικροκλίμακας, προκειμένου μέσω μικροχώρων το άτομο να μπορέσει να κατανοήσει και στη συνέχεια να οικειοποιηθεί το κενό.

Με βάση το μοτίβο διάδρασης του δημόσιου χώρου με το περιβάλλον του, όπως αυτό διατυπώθηκε, ορίζονται τα σημεία εκείνα του αστικού περιβάλλοντος που επηρεάζουν την κατοίκηση του δημόσιου χώρου σε μία ευτοπική πραγματικότητα. Οι κινητικές ροές διαμορφώνονται, επομένως, από τους άξονες πεζής κίνησης, τις οπτικές φυγές και τα Μέσα Μαζικής Μεταφοράς. Οι λειτουργικές ροές διαμορφώνονται από το δομημένο περιβάλλον και τη σχέση κενού και πλήρους, καθώς και από τις αντίστοιχες χρήσεις.

Τα στοιχεία αυτά ορίζουν τον τρόπο ανάγνωσης του περιβάλλοντος προκειμένου ο δημόσιος χώρος, όντως, να αποτελέσει σημείο σύγκλισης των αστικών ροών που προέρχονται από αυτό.

Ως ένα τέτοιο σημείο, αποτελείται από άξονες πεζής κίνησης, σημεία παύσης, στάση, κεντρικότητα προκειμένου να συγκεντρώσει όλες τις ροές και, τέλος, από τη δομή που θα φιλοξενήσει την ψηφιακή πραγματικότητα.

Η δομή αυτή προσγειώνει την ψηφιακή δημόσια ζωή στην πραγματική, ολοκληρώνοντας έτσι την τομή των τριών επιπέδων της πόλης.

Στη δυστοπία παρατηρήθηκε πως ο σύγχρονος δημόσιος χώρος έχει μεταφερθεί στο ίντερνετ. Οι άνθρωποι αλληλεπιδρούν μέσω των social media μην επιδιώκοντας την πραγματική διεπαφή.

Τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης παρέχουν τη δυνατότητα σε χρήστες που μοιράζονται κοινά ενδιαφέροντα να αλληλεπιδράσουν και να πετύχουν μία διαφορετική από τη συνηθισμένη κοινωνικοποίηση.

Γίνεται αντιληπτό το πόσο σημαντικό είναι αυτό στα πλαίσια των υπερτοπικών δημόσιων χώρων του κέντρου μιας μητρόπολης που οι χρήστες συνεχώς εναλλάσσονται.

Σε μία προσπάθεια τόσο εκσυγχρονισμού του δημόσιου χώρου και προσέγγισης των νεανικού κοινού όσο και σε μία διάθεση να επιτευχθεί η απόλυτα ολοκληρωμένη δημόσια ζωή, η οποία αναφέρεται στην επικοινωνία όλων των μελών μιας πόλης στα πεδία δημόσιας ζωής, επιλέγουμε αφενός να μεταχειριστούμε το ίντερνετ σαν ένα εργαλείο οικειοποίησης και αφετέρου να ξεκλειδώσουμε πιθανούς χρήστες.

Ο λόγος που η πρόταση επικεντρώνεται ιδιαίτερα στη νέα γενιά είναι επειδή στόχος της, μέσω της παρέμβασης, να καλλιεργηθεί μία νέα κουλτούρα και αντίληψη για το δημόσιο χώρο. Προσεγγίζονται επομένως οι συνήθειες των νέων και πλάθεται ένας χώρος που τις φιλοξενεί με στόχο να εδραιωθεί μέσω αυτών η νέα συνήθεια.

Ουσιαστικά, από τη μία παρέχεται πρόσβαση στο ίντερνετ σε όλους του χρήστες του χώρου ενώ παράλληλα εισάγεται μία εφαρμογή, ένα application, που καλείται να ενώσει την ψηφιακή με την πραγματική δημόσια

ζωή με στόχο την τροφοδότηση της δεύτερης.

Μέσω της εφαρμογής δημιουργείται μια ψηφιακή εικόνα της δημόσιας ζωής του κέντρου της Αθήνας αποτυπώνοντας τις δράσεις που στοιχειοθετούν κάθε δημόσιο χώρο της.

Πώς διαμορφώνεται αυτή η εικόνα;

Οι χρήστες των δημόσιων χώρων είτε ως μονάδες είτε ως συλλογικότητες έχουν τη δυνατότητα μέσω της εφαρμογής να κοινοποιούν τη δραστηριότητά τους με στόχο την προσέλκυση άλλων ατόμων που μοιράζονται το ίδιο ενδιαφέρον.

Μέσω αυτής της διαδικασίας δημιουργείται και ένα συνεχώς μεταβαλλόμενο αρχείο για την πόλη που συμβαδίζει και με τη λογική ενός δημόσιου χώρου που συνεχώς αποτυπώνει τις δράσεις της πόλης.

Η συνήθεια του forum επανέρχεται στο δημόσιο χώρο όπου και ανήκει.

Η εφαρμογή που εισάγεται λειτουργεί με τον κάτωθι τρόπο.

Ο χρήστης αφού κατεβάσει την εφαρμογή εγγράφεται και γίνεται κάτοικος (inhabitant) του δημόσιου χώρου δημιουργώντας το προσωπικό του προφίλ. Στο προφίλ αναφέρεται το όνομα του χρήστη, οι θεματικές που τον απασχολούν καθώς υπάρχει και μία φωτογραφία του όπως συμβαίνει και σε κάθε social media.

Η αρχική σελίδα του application, το newsfeed, παρέχει την ψηφιακή εικόνα των δημόσιων χώρων του κέντρου της Αθήνας.

Η εικόνα αυτή έχει τέσσερις εκφάνσεις.

1. Παρουσίαση όλων των δημόσιων χώρων
2. Παρουσίαση όλων των δημόσιων χώρων φιλτράροντας τις κοινοποιήσεις που είναι σχετικές με τα ενδιαφέροντα που ο χρήστης έχει ορίσει.
3. Παρουσίαση ενός συγκεκριμένου δημόσιου χώρου
4. Παρουσίαση ενός συγκεκριμένου δημόσιου χώρου φιλτράροντας τις κοινοποιήσεις που είναι σχετικές με τα ενδιαφέροντα που ο χρήστης έχει ορίσει.

Η κάθε κοινοποίηση αναγράφει τη θεματική, το περιεχόμενο της κοινοποίησης, τον αριθμό των χρηστών που συμμετέχουν.

Αν το άτομο ενδιαφέρεται να συμμετάσχει σε κάποια κοινοποίηση πατάει το enter και αυτόματα του ανοίγει ένα νέο παράθυρο.

Στο παράθυρο αυτό απεικονίζεται η αντίστοιχη πλατεία και μία ένδειξη της θέσης του χρήστη που έκανε την κοινοποίηση.

Πατώντας πάνω στην ένδειξη εμφανίζεται το προφίλ του συγκεκριμένου χρήστη ούτως ώστε να αναγνωριστεί και να τον προσεγγίσει ο ενδιαφερόμενος.

Αν τώρα ο χρήστης θέλει να κοινοποιήσει κάτι, στο αρχικό μενού πατάει το talk το οποίο ενεργοποιείται μόνο όταν μέσω Gps αναγνωριστεί η θέση του χρήστη εντός ενός δημόσιου χώρου.

Μέσω της συγκεκριμένης πλατφόρμας το άτομο δύναται να βρει τη θέση του στο χώρο και να προσανατολιστεί βρίσκοντας ανθρώπους με κοινά ενδιαφέροντα. Ακριβώς όπως συμβαίνει και σε ένα διαδικτυακό σάιτ. Βρίσκοντας σημεία σύγκλισης με τα υπόλοιπα μέλη της δημόσιας ζωής, το άτομο νιώθει ασφάλεια και κοινωνικοποιείται με μεγαλύτερη ευχέρεια. Ειδικά αν αναλογιστούμε την πολλαπλότητα των χρηστών και την συχνή εναλλαγή τους στους κεντρικούς δημόσιους χώρους μιας μητρόπολης.

Πρόκειται για μία νέα συνήθεια της δημόσιας ζωής που θεμελιώνεται στις σύγχρονες τάσεις

κοινωνικοποίησης.

Στο σημείο αυτό, ολοκληρώνεται η περιγραφή της Ευτοπίας, η οποία τελικά αναφέρεται σε ένα δημόσιο χώρο, ο οποίος στα πλαίσια της τομής των τριών επιπέδων της πόλης, προσεγγίζει το αρχαίο, δέχεται τις ροές της πόλης και, τέλος, επικοινωνεί με το ψηφιακό.

Για να μπορέσει η Ευτοπία να εφαρμοστεί στην πραγματικότητα της πόλης, δημιουργήθηκε ένα μεταβατικό στάδιο σε μη τόπο που απεικονίζει με αρχιτεκτονικούς όρους τις ποιότητες που χαρακτηρίζουν το δημόσιο χώρο που προτείνουμε.

Στην ενότητα αυτή, έχοντας τη γραμμή και το ευθύγραμμο τμήμα ως σχεδιαστικό άξονα, ορίζεται το λεξιλόγιο, μεταφράζοντάς τα σε αρμό, κατάβαση / ανάβαση, κάθισμα, τοιχίο, δεντροστοιχία, σημείο - υποστύλωμα, σημειακό επαναλαμβανόμενο φωτισμό και γραμμικό φωτισμό.

Δεδομένου ότι η διαχείριση των κινητικών ροών αποτελεί σημαντικό στοιχείο για την ενεργοποίηση του δημόσιου χώρου, μελετάται στην ενότητα αυτή και η προτεραιότητα των κινήσεων.

Η ανάλυση που πραγματοποιήθηκε στη δυστοπία, όσον αφορά τις πλατείες του ιστορικού τριγώνου της Αθήνας, οδήγησε στην επιλογή της πλατείας Κοτζιά, καθώς ήταν ο δημόσιος χώρος που συγκέντρωνε τις περισσότερες προβληματικές καταστάσεις αναφορικά με τη μετάβαση και τη σχέση κενού και πλήρους.

Πιο συγκεκριμένα, είναι ένας δημόσιος χώρος που πλαισιώνεται τόσο από κτίρια (άμεση σχέση δημόσιου χώρου και κτιρίου), από αυτοκινητόδρομο και από πεζόδρομο ενώ παράλληλα περιλαμβάνει και αρχαιολογικό χώρο.

Από τη μία μεριά, οι προβληματικές αυτές καταστάσεις έχουν να κάνουν με τα όρια που συναντάει κανείς προσεγγίζοντας την πλατεία, μιας και οι έντονες μεταβάσεις οργανώνονται τόσο από οδικούς άξονες, όσο και από απόλυτη γειτνίαση κενού και πλήρους. Από την άλλη μεριά, ιδιαίτερη μετάβαση αποτελεί και ο άξονας της Αιόλου, ο οποίος φιλοξενεί έντονη πεζή κίνηση που είτε παραβλέπει και προσπερνά το δημόσιο χώρο, είτε τον διασχίζει, αλλά δεν τον κατοικεί. Το γεγονός αυτό αποκρυσταλλώνει και την ταυτότητα του χώρου, ως ενός δημόσιου χώρου – πέρασμα. Ο χαρακτήρας αυτός, όπως φαίνεται και στο βίντεο, εντείνεται από τη μη ύπαρξη οργανωμένων χώρων στάσης, γεγονός που αποτελεί κι ένα σημαντικό πρόβλημα της πλατείας. Παρατηρούμε ότι οι όποιοι χρήστες του δημόσιου χώρου κάθονται σε χώρους που δεν προορίζονταν για αυτή τη χρήση, όπως, για παράδειγμα, υπερυψωμένα πεζούλια γύρω από τη φύτευση.

Η πλατεία Κοτζιά περιβάλλεται από ιστορικά κτίρια, όπως είναι το Δημαρχιακό Μέγαρο, το Μέγαρο Μελά, το Μέγαρο Σταύρου, στο οποίο στεγάζεται σήμερα η Εθνική Τράπεζα, αλλά και άλλα νεοκλασικά, καθώς και μοντέρνα κτίρια, που διαμορφώνουν ένα εξαιρετικά ενδιαφέρον σύστημα μετώπων, τόσο από άποψη της ιστορίας που αφηγούνται, όσο και από άποψη αρχιτεκτονικής αξίας.

Επί της πλατείας, εντοπίζεται αρχαιολογικός χώρος, τμήμα ευρύτερης ανασκαφής που έγινε στην περιοχή με αφορμή την κατασκευή υπόγειου σταθμού αυτοκινήτων από το 1985 έως το 1988. Ο αρχαιολογικός περιλαμβάνει την Αχαρνική οδό με τα αναλήμματά της, ταφικά βάρθρα και τάφους όλων των περιόδων εκατέρωθεν της, καθώς και εργαστηριακές εγκαταστάσεις της Ρωμαϊκής αυτοκρατίας.

Η διάπλαση του αρχαιολογικού αυτή τη στιγμή δημιουργεί μία ασυνέχεια στο δημόσιο χώρο, γεγονός που εντείνει την προβληματική κατάσταση της μη κατοίκησης του χώρου που αναφέραμε προηγουμένως. Η έντονη περιφράξη που τον περιβάλλει αποτελεί τόσο πραγματικό όριο, όσο και οπτικό, μην επιτρέποντας από την συμβολή των οδών Αιόλου και Ευπόλιδος την αντίληψη της ύπαρξης ενός δημόσιου χώρου πίσω από αυτόν.

Μια ακόμα ασυνέχεια δημιουργεί και στο συγκεκριμένο σημείο η έξοδος του υπόγειου σταθμού αυτοκινήτων.

Δεδομένου ότι βρισκόμαστε στο ιστορικό τρίγωνο των Αθηνών και σύμφωνα με όσα αναφέραμε στην Ευτοπία σχετικά με τη συνεχή εναλλαγή των χρηστών των δημόσιων χώρων, παρατηρούμε και εδώ πως οι χρήστες που είδαμε στο βίντεο συνεχώς ανανεώνονται, με αποτέλεσμα το ανθρώπινο δυναμικό της πλατείας να μην είναι σταθερό, όπως θα συνέβαινε σε μία πλατεία γειτονιάς.

Κάπως έτσι, ολοκληρώνεται η βιωματική ανάγνωση του χώρου και η επαφή με το κομμάτι της Δυστοπίας, δίνοντας χώρο στην υλοποίηση της Ευτοπίας στον Τόπο.

Στα πλαίσια του τριπτύχου κατοίκησης του Δημόσιου Χώρου “βλέπω προσεγγίζω κατοικώ”, διαβάζονται συγκεκριμένα στοιχεία του περιβάλλοντος προκειμένου αυτό να μπορέσει να τροφοδοτηθεί. Ορίζεται, επομένως, μια διευρυμένη περιοχή μελέτης η οποία και θα καθοδηγήσει τον σχεδιασμό.

Σε αντιστοιχία με την Ευτοπία, ορίζονται, αρχικά, οι οπτικές φυγές, δηλαδή τα σημεία του αστικού ιστού που βλέπουν την πλατεία Κοτζιά, οι ακτίνες περιπατητικής απόστασης από το δημόσιο χώρο, σε απόσταση ενός, δύο, τριών και πέντε λεπτών και, τέλος, εντοπίζονται οι πυκνωτές των MMM.

Με βάση αυτά, ορίζουμε την περιοχή μελέτης, που τελικά συσχετίζεται άμεσα με την πλατεία. Τα όρια αυτής είναι η οδός Σταδίου στα ανατολικά, η οδός Σοφοκλέους στα Νότια, η οδός Ικτινίου στα δυτικά και η οδός Λυκούργου στα Βόρεια.

Περνώντας στην περιοχή μελέτης, αναλύουμε περαιτέρω τα σημεία ενδιαφέροντος. Αρχικά, διαχωρίζουμε τις οπτικές φυγές σε τρεις κατηγορίες ανάλογα με την εγγύτητα του βλέμματος, αναφορικά με το δημόσιο χώρο μιας και από τη θέση που βρίσκεται κάθε φορά ο χρήστης αποκτά άλλη αντίληψη του χώρου.

Η οπτική επαφή πρώτου βαθμού αναφέρεται στα κτίρια που βρίσκονται σε απόλυτη γειτνίαση με την πλατεία, η οπτική επαφή δεύτερου βαθμού αναφέρεται στις γωνίες του δημόσιου χώρου, ενώ η τρίτου βαθμού αναφέρεται σε σημεία πιο απομακρυσμένα που όμως μέσω αξόνων βλέπουν το δημόσιο χώρο.

Στη συνέχεια, μελετάμε την πεζή κίνηση σε σχέση με την κίνηση του αυτοκινήτου και αναγνωρίζουμε τόσο σημεία εντάσεων της πεζής κίνησης όσο και σημεία ασυνέχειας λόγω αυτοκινήτου. Πιο συγκεκριμένα, η οδός Αιόλου παρουσιάζει μία έντονη κινητικότητα, όπως είδαμε και στο βίντεο, ενώ η οδός Αθηνάς έρχεται να διακόψει τις αντίστοιχες ροές, όπως αποτυπώνεται και στον χάρτη. Παράλληλα, σημειώνουμε μία έντονη ροή κινήσεων από το πίσω δεξιά μέρος του δημαρχείου.

Αναφορικά με τα MMM, εντοπίζεται μία έντονη συσσώρευση στην οδό Σταδίου, η οποία μάλιστα συνομιλεί με ένα από τα σημεία οπτικής επαφής. Παράλληλα, δύο άλλα σημεία οπτικής επαφής έρχονται να ενισχυθούν από στάσεις MMM επί της οδού Αθηνάς.

Τέλος, όσον αφορά τις χρήσεις, επικρατούσα είναι η εμπορική λειτουργία, η οποία σε συνδυασμό με τον ευρύτερο χαρακτήρα του ιστορικού τριγώνου, προσδίδει μία υπερτοπικότητα και μία συχνή εναλλαγή χρηστών στην πλατεία.

Περνώντας από την ανάλυση του τόπου στην υλοποίηση της ευτοπίας, χωροθετούμε επί της πλατείας τις βασικές ποιότητες χώρου, όπως αυτές προκύπτουν από την ανάλυση του τόπου.

Όπως βλέπουμε στα διαγράμματα, με βάση τα σημεία ενδιαφέροντος ορίζονται κάποιοι βασικοί άξονες πεζής κίνησης, κάποια σημεία παύσης πριν την είσοδο στο δημόσιο χώρο, η κεντρικότητα και η δομή του ίντερνετ και τέλος οι βασικοί χώροι στάσης του δημόσιου χώρου.

Στο masterplan είναι εμφανές πως η πόλη αποτελεί μία ισχυρή οντότητα μέσα στην οποία ερχόμαστε να χωροθετήσουμε μία νέα αστική ενότητα, αυτή ενός ενεργού και σύγχρονου δημόσιου χώρου. Αυτή αποτελεί και το κέντρο της σύνθεσής μας και αποτελεί έκφραση μίας σχεδιαστικής προσέγγισης από μέσα προς τα έξω. Ουσιαστικά, προτείνουμε ένα σενάριο κατοίκησης που από τη μία αντιλαμβάνεται το δημόσιο χώρο ως μία

αυτόνομη λειτουργική ενότητα μέσα στην πόλη (λευκό) και από την άλλη έρχεται να τον συνδέσει με το αστικό περιβάλλον προκειμένου να μην απομονωθεί αλλά, αντιθέτως, να ενισχύεται και να τροφοδοτείται συνεχώς.

Προκύπτουν, επομένως, δύο ενότητες αυτή της κεντρικότητας, δηλαδή του καθαρού δημόσιου χώρου, και αυτή της μετάβασης, δηλαδή της λειτουργικής πρόσδεσής του με την πόλη.

Το σενάριο χρήσης που αφορά την κεντρικότητα βασίζεται, όπως είδαμε και στο χωρικό ανάλογο της ευτοπίας, στην τομή των τριών επιπέδων της πόλης, δηλαδή του αρχαίου, του σύγχρονου και του ψηφιακού.

Όσον αφορά το αρχαίο, γίνεται μία επέκταση του αρχαιολογικού και δημιουργείται μία κατάβαση από την οδό Αιόλου, η οποία οδηγεί σε μία αμφιθεατρική στάση με την οποία επιτυγχάνεται μία διαλεκτική και παρατηρητική σχέση με τον αρχαιολογικό. Παράλληλα, στο χώρο αυτό δίνεται η δυνατότητα, λόγω της σκηνης που σχεδιάζεται, να φιλοξενηθούν πολιτιστικές δράσεις, όπως προβολές, ομιλίες, θεατρικά δρώμενα κα με στόχο το μέχρι πρότινος ανενεργό και οριακό κομμάτι της πλατείας να ενεργοποιηθεί και να αποτελέσει μέρος του συνόλου.

Επί της οδού Αιόλου, η οποία αποτελεί και έναν κύριο τροφοδότη της πλατείας, εντοπίζονται αρχαιολογικά ευρήματα. Επιλέγουμε έναν ήπιο συσχετισμό των κομματιών αυτών με το κυρίως αρχαιολογικό χώρο με στόχο να παραλάβουμε τις πιθανές ροές που συσχετίζονται με αυτά όπως για παράδειγμα τους τουρίστες. Ο ήπιος αυτός συσχετισμός είναι ένας αρμός επί του δαπέδου του άξονα.

Όσον αφορά το σύγχρονο, αυτό λειτουργεί ως ένα επίπεδο σύγκλισης και παραλαβής των κινήσεων που διασχίζουν την πλατεία. Η συλλογική στάση που σχεδιάζεται και οι ποιότητες που μπορεί να πάρει ανάλογα με τον τρόπο που ο καθένας θα διαχειριστεί το χώρο που του παρέχεται, αποτυπώνει την ιδέα ενός δημόσιου χώρου όπως θα έπρεπε να λειτουργεί.

Τέλος, όσον αφορά το ψηφιακό, η άυλη πραγματικότητα του δημόσιου χώρου βρίσκει χωρική έκφραση στο περίπτερο που σχεδιάζουμε. Πρόκειται για ένα χώρο που παρέχει internet στους χρήστες του και ολοκληρώνεται με το application που περιγράφηκε προηγουμένως. Ουσιαστικά, υπάρχουν κατακόρυφες επιφάνειες πάνω στις οποίες προβάλλονται μέσω έξυπνου laser, που επιτρέπει στο χρήστη τη διάδραση, οι θεματικές στις οποίες κατηγοριοποιούνται οι αναζητήσεις των χρηστών που βρίσκονται στο συγκεκριμένο χώρο. Έτσι, δίνεται η δυνατότητα σε κάποιον που δεν έχει κάποια έξυπνη συσκευή, να αλληλεπιδράσει με την πληροφορία καθώς ακουμπώντας στη λέξη κλειδί, εμφανίζονται όλες οι σχετικές αναζητήσεις που πραγματοποιούνται στο δημόσιο χώρο δίνοντας έτσι τη δυνατότητα στο χρήστη να εντοπίσει σημεία σύγκλισης με τους λοιπούς χρήστες, ακριβώς όπως θα συνέβαινε και μέσω της έξυπνης συσκευής, και να αλληλεπιδράσει με αυτούς.

Μέσω του application και της προβολής της πληροφορίας στο περίπτερο, δημιουργείται ένα αρχείο που συνεχώς ανανεώνεται και αφορά τη δημόσια ζωή της πόλης.

Το πάνω επίπεδο της δομής λειτουργεί τόσο ως ένας χώρος υπερωψωμένης στάσης που παρατηρεί το σύνολο του δημόσιου χώρου, όσο και ως ένας χώρος που εκμεταλλεύεται τις δυνατότητες της σύγχρονης τεχνολογίας και έρχεται πιο κοντά στην ψηφιακή πραγματικότητα. Μέσω της τεχνολογίας ο χρήστης έχει τη δυνατότητα φορώντας ειδικά γυαλιά, όπως αυτά της google, να διαβάσει το αρχείο της πόλης που αφορά τόσο το δημόσιο χώρο όσο και το αστικό περιβάλλον και την ιστορία που κρύβεται πίσω αυτό. Με αυτό τον τρόπο επιτυγχάνεται η συνύπαρξη της παγιωμένης ιστορικότητας της πόλης και της σύγχρονης και ρέουσας ζωής.

Θα μπορούσαμε να πούμε ότι με τα συγκεκριμένα γυαλιά και τη συγκεκριμένη τεχνολογία γίνεται μία πραγματική τομή των τριών επιπέδων της πόλης μιας και ο χρήστης έχει τη δυνατότητα να διαβάσει τόσο το πεπερασμένο, δηλαδή το παρελθοντικό, όσο και το σύγχρονο και το ψηφιακό.

Ουσιαστικά, αντιμετωπίζουμε το πάνω επίπεδο της δομής σαν ένα πεδίο που θα υποδεχθεί τη νέα τεχνολογία και τις δυνατότητες που φέρνει η ψηφιακή πραγματικότητα και που ακόμα όλοι μας προσπαθούμε να κατανοήσουμε.

Τα έξυπνα γυαλιά σκανάρουν τον περιβάλλοντα χώρο και προβάλλουν την πληροφορία που κρύβεται πίσω από αυτόν. Για παράδειγμα, κοιτάζοντας κάποιος το οικοδομικό τετράγωνο στην οδό Ευπόλιδος, ενημερώνεται για την πρότερη ύπαρξη στη θέση αυτή του δημοτικού θεάτρου της Αθήνας με προβολή ιστορικών στοιχείων υπό μορφή κειμένου και φωτογραφικού υλικού. Αντίστοιχα, κοιτάζοντας προς τον πυρήνα της δομής του ίντερνετ, δύναται ο χρήστης να σκανάρει το σύνολο των αναζητήσεων και να στοχεύσει σε αυτές που τον ενδιαφέρουν. Η χρήση αυτή των έξυπνων γυαλιών, μέσα από μια αναζήτηση των σύγχρονων εφαρμογών που αυτά έχουν, είναι εφικτή και υλοποιήσιμη.

Η ενότητα της μετάβασης αποτελεί ένα χώρο που υποδέχεται τις ροές της πόλης και τις σταματά πριν τις εισάγει στην κεντρικότητα. Είναι, όμως, και ένας χώρος στον οποίο παρέχεται η δυνατότητα της φιλοξενίας προσωρινών δράσεων που ήδη χαρακτηρίζουν την πλατεία, όπως η έκθεση βιβλίου και η ανθοκομική. Η διατήρηση των εκθέσεων αποτελεί απόφασή μας, καθώς θεωρούμε ότι είναι μία δράση που έχει ταυτοποιήσει την πλατεία και που παροδικά την ενεργοποιεί. Η λειτουργική πρόσδεση της πλατείας με την πόλη δε θα μπορούσε, επομένως, να γίνει με πιο αβίαστο τρόπο. Η ενότητα αυτή δε σταματά στις παρυφές της πλατείας αλλά έρχεται να ενώσει τα θραύσματα των τριών τετραγώνων της κεντρικότητας και με μεταβλητές ποιότητες χώρου και στάση διττής θέασης .

Όσον αφορά τη λειτουργία που εισάγουμε, έντονη χωρική υπόσταση αποκτά στις παρυφές του δημόσιου χώρου, ενώ στα επίπεδα που εισέρχονται στην κεντρικότητα δίνεται η δυνατότητα μιας ήπιας και υπαίθριας εκτόνωσης που δεν θα δημιουργήσει όρια.

Βλέπουμε, επομένως, ότι η ζώνη μετάβασης είναι ένα πορώδες, όπως διατυπώσαμε και στην ευτοπία μιας και συνδιαμορφώνεται λειτουργικά και χωρικά από το δημόσιο χώρο αλλά και το αστικό περιβάλλον.

Στην προοπτική τομή, όπως μπορείτε να δείτε, παρουσιάζεται ο δημόσιος χώρος στις διάφορες εκφάνσεις του. Στο πρώτο κομμάτι, βλέπουμε πώς διαμορφώνεται η καθημερινή δημόσια ζωή, ενώ στα παρακάτω σχέδια βλέπουμε την εικόνα του δημόσιου χώρου όταν εισάγονται θεατρικές παραστάσεις και εκθέσεις αντίστοιχα.

Παρατηρούμε, επομένως, ότι ο χώρος που σχεδιάζεται χαρακτηρίζεται από μία πολλαπλότητα.

Η πολλαπλότητα αυτή αποτυπώνεται έντονα μέσω της εναλλαγής του χώρου των εκθέσεων. Ο χώρος αυτός διαμορφώνεται από ελαφριά κινούμενα τοιχία, τα οποία σύρονται πάνω σε ράγες, παρέχοντας διάφορες χωρικές ποιότητες, οι οποίες ανταποκρίνονται στις απαιτήσεις της εκάστοτε έκθεσης.

Σχετικά με την μετάβαση η οποία αποτελεί και σημαντικό κομμάτι του δημόσιου χώρου που οραματιζόμαστε, τη διαχωρίζουμε σε δύο κατηγορίες, καθώς υπάρχει διαφορά ανάμεσα στο χρήστη που προσεγγίζει το δημόσιο χώρο από το πλήρες, δηλαδή το κτιριακό δυναμικό της πόλης, και το χρήστη που προσεγγίζει το δημόσιο χώρο από το κενό, δηλαδή τους άξονες κίνησης καθώς όπως αναφέραμε προηγουμένως υπάρχει διαφορά στη λειτουργική φόρτιση του καθενός.

Στην πρώτη κατηγορία, καθώς το άτομο μεταβαίνει από το πλήρες στο δημόσιο χώρο, καταλυτικό ρόλο διαδραματίζει ο βαθμός αναιρέσης του πρότερου κενού.

Πιο συγκεκριμένα, στο τετράγωνο του αρχαιολογικού, το κενό δεν αναιρείται έντονα, μιας και επιλέγουμε να σεβαστούμε τα ευρήματα και τη φύση του χώρου. Αυτό έχει σαν αποτέλεσμα την ανάγκη για έντονη μετάβαση, προκειμένου το άτομο να κατανοήσει το χώρο που καλείται να κατοικήσει. Αντίθετα, στο ψηφιακό, η προσθήκη του περιπτερού επιφέρει και την πλήρη αναιρέση του κενού με αποτέλεσμα η ανάγκη για μεταβατικό χώρο να εξοβελίζεται μιας και ο ίδιος ο χώρος δημιουργεί το κατώφλι. Μέση κατάσταση

αποτελεί το σύγχρονο τετράγωνο.

Στη δεύτερη κατηγορία, καθώς το άτομο μεταβαίνει από τους άξονες στο δημόσιο χώρο, στόχο έχουμε να διοχετεύσουμε την κίνηση στο εσωτερικό και πριν την εισάγουμε να της προσδώσουμε μία νέα ταχύτητα, αυτή του δημόσιου χώρου.

Σαν γενική παρατήρηση, παρουσιάζονται οι βασικές χωρικές ποιότητες της πλατείας οι οποίες αφορούν τις ενότητες, τα επίπεδα, την κίνηση και την στάση, το βαθμό αναίρεσης του κενού και την αντίστοιχη κλιμάκωση της μετάβασης, τις προσωρινές λειτουργίες και το βαθμό εναλλαγής του χώρου, τον φωτισμό και τέλος, και την υλικότητα.

Περνώντας τώρα στην κλίμακα 1/200, γίνονται πιο εμφανή και σαφή τα μορφολογικά χαρακτηριστικά και τις ποιότητες της πλατείας.

Αναφορικά με το αρχαίο, βλέπουμε πιο καθαρά την αμφιθεατρική διάταξη των κερκίδων και τη σκηνή που σχεδιάζεται.

Το σύγχρονο επεκτείνεται και παρεισφύρει στη ζώνη της μετάβασης προκειμένου να κάνει μία παύση στις ροές και να τις υποδεχθεί στο εσωτερικό του.

Το ψηφιακό αποτελεί ένα στοιχείο με έντονη χωρική υπόσταση που βρίσκει τη μέγιστη έκφρασή της στην πλευρά της Αθηνάς με στόχο να δημιουργήσουμε ένα έντονο μέτωπο σε μία έντονη μετάβαση. Αντίθετα στη μεριά που επικοινωνεί με το σύγχρονο σχεδιάζεται μία στοά και αποδομείται ουσιαστικά το πλήρες ώστε οι τρεις ενότητες του δημόσιου χώρου να επικοινωνούν αβίαστα μεταξύ τους.

Αρχικά η δομή αντιμετωπίστηκε σαν δύο επιφάνειες που έρχονται να ακουμπήσουν στο δημόσιο χώρο καθώς σε αντιστοιχία με το χωρικό ανάλογο ένα κομμάτι ρου άυλου δικτύου προσγειώνεται στη σύγχρονη πραγματικότητα με στόχο να την τροφοδοτήσει.

Σχετικά με τη βάση, λόγω του ορίου της Αθηνάς και της έντονης μετάβασης, κλείνουμε το αντίστοιχο μέτωπο και υποδεχόμαστε τις όποιες κινήσεις παράπλευρα. Προκειμένου όμως αυτός ο τοίχος να αποκτήσει και μία λειτουργική σημασία χωροθετήθηκε πίσω από αυτόν η ράμπα ανόδου στο πάνω επίπεδο της δομής. Παράλληλα, η τοποθέτηση της ράμπας σε κάποιο άλλο σημείο του δημόσιου χώρου θα δημιουργούσε οριακότητες εντός αυτού.

Η παραλαβή των πλευρικών κινήσεων γίνεται μέσω των τοιχίων στα πλάγια της δομής τα οποία έρχονται να διαχωρίσουν τις κινήσεις σε δύο κατευθύνσεις. Η μία καθώς βρίσκεται σε άμεση σχέση με την Αθηνάς, εισέρχεται πιο δύσκολα στο δημόσιο χώρο περνώντας μέσα από την αποδομημένη γωνία. Η άλλη εισέρχεται πιο ομαλά στην κεντρικότητα αλλά διανύοντας μία μεγαλύτερη απόσταση.

Βλέπουμε πως με την συγκεκριμένη χωροθέτηση των τοιχίων εσκεμμένα συγκροτείται ένας κεντρικός πυρήνας στάσης ο οποίος πρέπει να μην απομονωθεί και να επικοινωνεί με τα υπόλοιπα τμήματα της κεντρικότητας. Το τοιχίο λοιπόν αποδομείται και δίνει τη θέση του στο υποσύλωμα το οποίο επαναλαμβάνεται και συντάσσει μία στοά. Η στοά αυτή προσδίδει και μία διαφορετική ποιότητα στο επίπεδο της μετάβασης.

Ο πυρήνας που περιγράφουν τα τοιχία αποτελεί ένα σημείο στάσης που έχει παρόμοιες ποιότητες με την υπόλοιπη κεντρικότητα ενώ ανάμεσα στα τοιχία φιλοξενούνται πιο ιδιωτικοί και προστατευμένοι χώροι στάσης.

Αναφορικά με τη στέψη, θέλουμε να τονίσουμε τον κεντρικό πυρήνα. Η βέλτιστη για εμάς λύση ήταν να δημιουργήσουμε ένα αίθριο το οποίο θα επιτρέπει μία περιμετρική κίνηση. Μέσω αυτής της κίνησης επιτρέπεται η πανοραμική θέαση της πλατείας και του αστικού περιβάλλοντος σε μία άμεση συσχέτιση

παλιού και σύγχρονου.

Σε γενικό πλαίσιο, η δομή διαμορφώνεται από μία καναβοειδή διάταξη που αποτυπώνει την αντίληψή μας για το δίκτυο που βρίσκεται πάνω από την πόλη και έρχεται να προσγειωθεί στο δημόσιο χώρο. Το γυαλί και το μέταλλο είναι τα υλικά που έρχονται να υλοποιήσουν την ιδέα μας για την χωροποίηση του ίντερνετ.

Αναφορικά με τη στάση, βλέπουμε πως στα κομμάτια της κεντρικότητας είναι αρκετά εκτεταμένη και σταθερή ενώ στα κομμάτια της μετάβασης είναι μεταβλητή καθώς τα καθίσματα κινούνται πάνω σε μεταλλικές ράγες δίνοντας πραγματικά τη δυνατότητα στο χρήστη να δημιουργήσει τη διαλεκτική που επιθυμεί με το χώρο

Τέλος, στάση συναντάμε και κάτω από τα δέντρα καθώς είναι απαραίτητο σε μία πόλη σαν την Αθήνα να έχουμε δροσερούς και σκιασμένους χώρους στάσης στις πλατείες.

Στα σχέδια των όψεων και των τομών μπορούμε να διακρίνουμε τη σχέση της πλατείας μας με το δομημένο περιβάλλον καθώς και τον τρόπο που οι χρήστες οικειοποιούνται τους επιμέρους χώρους της.

Στην άνω όψη που βλέπουμε, αποτυπώνεται η εικόνα της πλατείας όταν σε αυτή φιλοξενείται κάποια έκθεση. Όπως αναφέραμε και προηγουμένως, πρόκειται για μία κατασκευή εύκολης συναρμολόγησης όπως αποτυπώνεται και στις κατόψεις. Τα τοιχία κινούνται κατά μήκος των ραγών και αφού στερεωθούν στο έδαφος σε συγκεκριμένες υποδοχές, δέχονται ελαφριά μεταλλικά υποστυλώματα και οριζόντες λάμες, στις οποίες αναρτάται το πανί της πλήρωσης. Αποτελεί επιλογή μας το να μην υπάρξει πλήρωση στις όψεις της κατασκευής γιατί θεωρούμε σημαντικό το να υπάρχει απόλυτη διαμπερότητα και οπτική επαφή των χώρων ώστε η έκθεση τελικά να μην αποτελέσει μια αυτόνομη ενότητα στο δημόσιο χώρο.

Το περίπτερο που εισάγαμε στο τετράγωνο του ψηφιακού, δεδομένου ότι δε θέλαμε να παράξει νέο όριο εντός της πλατείας, οδήγησε σε μία επίλυση με μεγάλα ανοίγματα και απόλυτη διαφάνεια. Ο ιδιαίτερος αυτός χαρακτήρας μας δημιούργησε την ανάγκη κατανόησης της δομής και ένταξής της στο κλίμα της Αθήνας.

Αναφορικά με την κατασκευή, μελετήσαμε τον κατασκευαστικό κάναβο, ο οποίος και παρουσιάζεται στα σχέδια που βλέπουμε και αναλύει τα επιμέρους βήματα για την κατασκευή της δομής. Πρόκειται για ένα πυκνό κάναβο 2Χ2 που μας βοηθά να διαχειριστούμε τα στατικά ζητήματα των μεγάλων ανοιγμάτων και της στήριξης του γυαλιού.

Τα τοιχία που έχουμε δημιουργούν έναν πυρήνα ακαμψίας στην κατασκευή ενώ η πυκνή υποστύλωση της στοάς δρα συμπληρωματικά.

Για την περαιτέρω κατανόηση του συστήματος στήριξης, ορίζουμε και μελετάμε έναν κατασκευαστικό εμβάτη σε κλίμακα 1 προς 25.

Ο εμβάτης αυτός απαρτίζεται από τέσσερα υποστυλώματα τα οποία θεμελιώνονται στο έδαφος. Πάνω σε αυτά τοποθετούνται μεταλλικές δοκοί στις οποίες στη συνέχεια εγκιβωτίζεται το σύστημα των δευτερευόντων δοκαριών. Στο κάναβο που δημιουργείται τοποθετούνται μεταλλικά Γ για τη στήριξη των υαλοπετασμάτων.

Η επανάληψη μικρών γυάλινων επιφανειών αντιμετωπίζει το ζήτημα της ψαθυρότητας του υλικού καθώς σε μικρά τμήματα η θραύση γίνεται πιο δύσκολη αλλά ακόμα και στην ακραία περίπτωση που θα συμβεί, η αντικατάσταση είναι πολύ εύκολη και άμεση.

Στην ίδια κλίμακα, παρουσιάζουμε και την κατασκευή των τοιχίων η οποία αποτελεί μια συμβατική μεταλλική κατασκευή (υποστυλώματα, δοκοί, χιαστεί) με επένδυση λαμαρίνας.

Η θεμελίωση της δομής δεδομένου ότι από κάτω υπάρχει το πάρκινγκ, επιλύεται με μεμονωμένες ενισχύσεις στο πρώτο επίπεδο του πάρκινγκ.

Το γυαλί που χρησιμοποιείται δεν είναι συμβατικό, καθώς επιθυμούμε τόσο την διαφάνεια που προσφέρει, όσο και τη δημιουργία ενός φιλικού περιβάλλοντος κάτω από αυτό. Για το λόγο αυτό, χρησιμοποιούμε θερμοχρωμικό γυαλί με επίστρωση από φύλλα διοξειδίου του βαναδίου.

Το θερμοχρωμικό γυαλί, αρχικά, αντιλαμβάνεται τη γωνία πρόσπτωσης του ηλίου και όσο η γωνία πλησιάζει τις 90 μοίρες αυτό σκουραίνει με αποτέλεσμα να δημιουργεί σκιά από κάτω του. Ουσιαστικά, όπως βλέπουμε στο διάγραμμα, το θερμοχρωμικό γυαλί διαχειρίζεται το ορατό φάσμα της ηλιακής ακτινοβολίας. Συμπληρωματικά, η επίστρωση από διοξείδιο του βαναδίου, διαχειρίζεται την υπέρυθη ακτινοβολία στην οποία οφείλεται και η θέρμανση ενός χώρου. Όπως φαίνεται και στο διάγραμμα, αντανακλά μέχρι και το 40% της υπέρυθρης ακτινοβολίας με αποτέλεσμα να μην θερμαίνεται ιδιαίτερα ο χώρος, ειδικά εάν σκεφτούμε ότι πρόκειται για ένα διαμπερές και ανοιχτό περίπτερο.

Τελική επίστρωση του γυαλιού αποτελεί το αντιολισθητικό δάπεδο, το οποίο προσδίδει και μία θαμπάδα στο γυαλί κάνοντας το πιο φιλικό για αυτόν που περπατά πάνω του.

Επιστρέφοντας στη βιοκλιματική ανάλυση, παρουσιάζουμε τα διαγράμματα ηλιασμού του χώρου στα δύο ηλιοστάσια και στις ισημερίες, όπου και παρατηρούμε ότι υπάρχουν ζώνες σκιασμένης στάσης.

Προκειμένου όμως οι στάσεις να γίνουν πιο φιλικές τόσο κατά τους χειμερινούς μήνες από άποψη ανεμοπροστασίας όσο και τους θερινούς από άποψη ηλιοπροστασίας, σε ένα μελλοντικό στάδιο προτείνεται η φύτευση αειθαλών δέντρων συνδεδεμένων με τον τόπο όπως η χαρουπια και η πικροδάφνη. Ο δροσισμός εντείνεται μέσω συστήματος μικροψεκασμού.

Τέλος, όσον αφορά τα υλικά επίστρωσης των επιφανειών της πλατείας η ιδέα μας βασίζεται στη δημιουργία μιας διακριτής ενότητας, αυτής της κεντρικότητας, και ενός μεταβατικού χώρου που προσδένεται με την πόλη. Αντίστοιχα λοιπόν, προτείνουμε τη χρήση ανοιχτόχρωμου βιομηχανικού δαπέδου για την πρώτη και σκουρόχρωμου βιομηχανικού δαπέδου για τη δεύτερη. Το γεγονός όμως ότι επιλέγουμε το ίδιο υλικό, την ίδια υφή, απλά σε διαφορετική απόχρωση, προσδίδει στο χώρο τη συνολική ενοποίηση και συγκρότηση που επιθυμούμε.

Στις ζώνες μαλακού εδάφους τοποθετείται σταθεροποιημένο κεραμικό δάπεδο το οποίο μιμείται το φυσικό πατημένο χώμα χωρίς όμως να δημιουργεί προβλήματα όταν βρέχει.

Σε όλα τα υλικά προτείνουμε την εφαρμογή της τεχνολογίας των cool materials τα οποία μειώνουν τα ποσοστά απορρόφησης της εγγύς υπέρυθρης ακτινοβολίας με αποτέλεσμα να είναι πιο ευχάριστες στη χρήση οι επιφάνειες των καθισμάτων και όχι μόνο.

Ίδιους χρωματισμούς ακολουθεί και η δομή, για την οποία προτείνουμε τη χρήση ανοιχτόχρωμων γκρι μεταλλικών στοιχείων.

Με τη τρισδιάστατη παύση ολοκληρώνεται το σενάριο του δικού μας δημόσιου χώρου και ορίζεται η κατακλείδα της θεωρίας μας.